

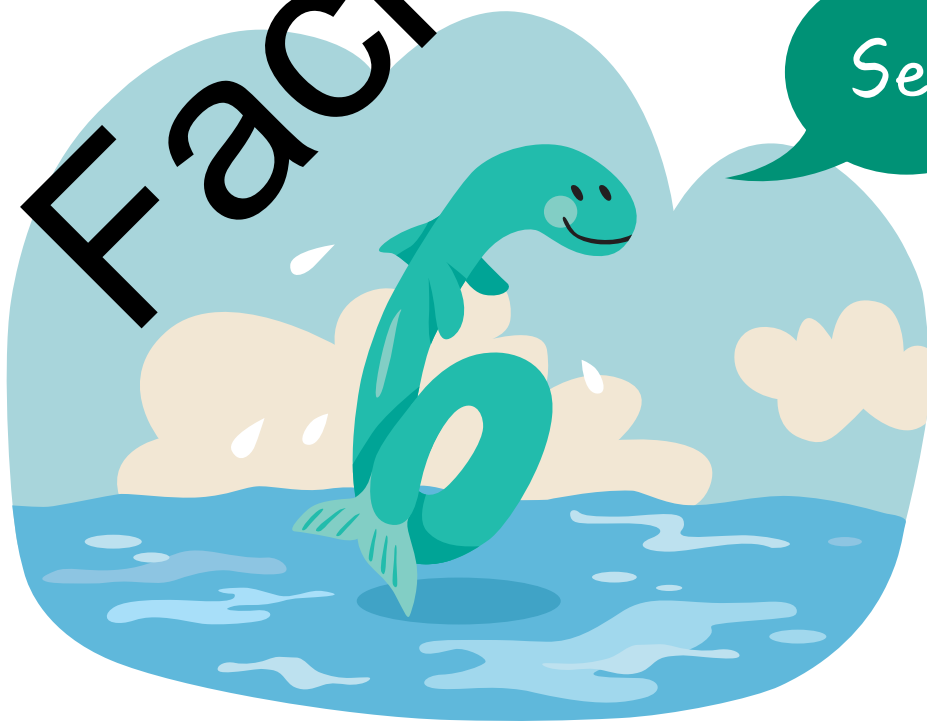
Plockepinn
läsförståelse

himmel & pannkaka

Åsa Lennartsson
Jan Sundström

Facit

Sex

s a n o m a utbildning

Akvariekoden

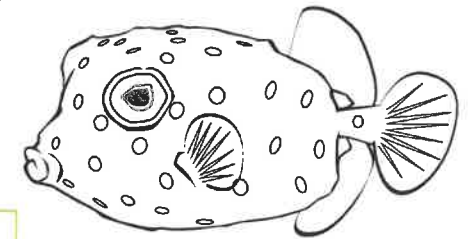
Byt ut siffrorna mot bokstäver.

Läs och måla.

1 = A	4 = G	7 = N	10 = Å
2 = B	5 = I	8 = R	11 = Ö
3 = D	6 = L	9 = U	

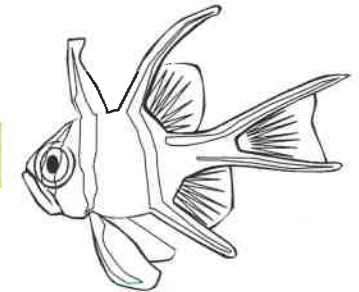
Måla den här fisken

B L Å och R Ö D
2 6 10 8 11 3

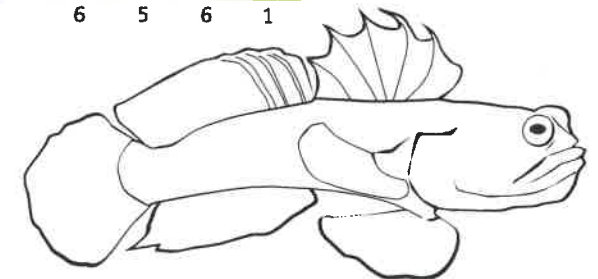
Måla den här fisken

G U L och B R U N
4 9 6 2 8 9 7

Måla den här fisken

G R Ö N och L I L A
4 8 11 7 6 5 6 1

SANOMA UTBILDNING

Postadress: Box 38013, 100 64 Stockholm
Besöksadress: Rosenlundsgatan 54, 4 tr, Stockholm
Hemsida: www.sanomautbildning.se
E-post: info@sanomautbildning.se

Order/Läromedelsinformation

Telefon: 08-587 642 10

Redaktör: Mikaela Fuchs

Grafisk form och produktion: AB Typoform

Illustrationer: AB Typoform

Foton: sidorna 9, 10, 11, 12, 14, 15, 26, 28, 29, 30, 32, 34 Shutterstock

Himmel & Pannkaka 6

ISBN 978-91-523-5691-3

© 2020 Åsa Lennartsson, Jan Sundström och Sanoma Utbildning AB, Stockholm

Andra upplagan
Första tryckningen

Kopieringsförbud!

Detta verk är skyddat av lagen om upphovsrätt. Vid tillämpning av skolkopieringsavtalet (även kallat Bonus-avtalet) är detta verk att se som ett engångsmaterial. Engångsmaterial får enligt avtalet överhuvudtaget inte kopieras för undervisningsändamål. Kopiering för undervisningsändamål av denna bok är således helt förbjuden. Utan tillstånd av förlaget kommer kopiering utöver avtalet att innebära ett otillåtet mångfaldigande. Ett sådant intrång medför straffansvar och kommer att ge upphov till skadeståndsskyldighet enligt 53 och 54 §§ lagen om upphovsrätt.

Tryck: Livonia Print, Lettland 2020

Vad behövs till ett akvarium?

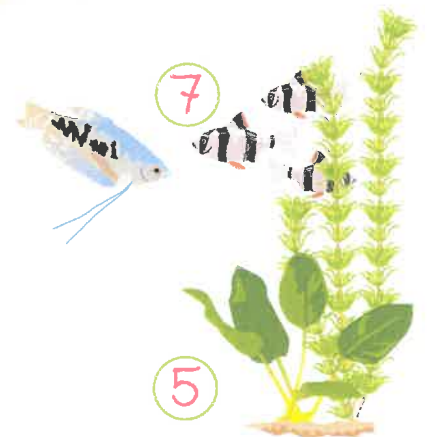
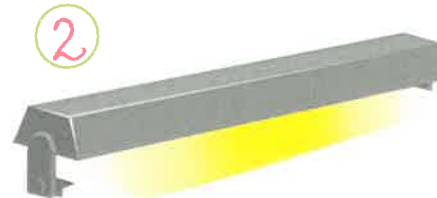
Läs texten.

Skriv rätt nummer vid de olika bilderna.

- 1 Människor andas luft. I luften finns syre. Även fiskar måste ha syre. För att vattnet ska bli rent och syrerikt behöver du ha en pump med ett filter som sitter inuti akvariet. Pumpen tar bort smuts från vattnet och får det att cirkulera och syresättas. Det finns även filter du kan ha på utsidan av akvariet som gör samma sak.
- 2 Växterna i akvariet behöver ljus. Vanligast är det med en ljusramp där det sitter ett lysrör. Lysröret kan du köpa i zoobutiken. Även ledlampor finns som ett alternativ till lysrör.
- 3 Sand och några stenar blir fint i ditt akvarium. I sanden växer akvariets växter och många fiskar gillar att böka runt i den. En del fiskar gömmer sig gärna bakom stenarna som du har lagt dit. Kom ihåg att tvätta sanden och stenarna ordentligt innan du lägger dem i akvariet.
- 4 Akvariet måste fyllas med friskt vatten. Ta kallt kranvatten, häll upp i hinkar och låt det stå och bli rumsvarmt. Lägg en tallrik på akvariets botten och häll försiktigt vattnet mot tallriken så att akvariet fylls till hälften. Häller du direkt på sanden kan vattnet bli grumligt.
- 5 Gröna växter hjälper till att hålla vattnet friskt och syrerikt. Fiskarnas avföring (bajs) blir till näring för växterna. Använd en gaffel som spade när du planterar växterna. Ta gärna höga växter längst bak och lägre framtill i akvariet. Häll på resten av vattnet och låt det stå ett dygn utan fiskar.

- 6 En doppvärmare ser till att du får rätt temperatur. Det bör vara minst 25 grader i vattnet, men det beror på vilka fiskar du väljer att skaffa.
- 7 Nu kommer det roliga, att köpa fiskar till akvariet. Tänk på att börja med några lättskötta fiskar som kan trivas ihop. Även om det är frestande så ska du inte ha för många fiskar i akvariet.
- 8 Maten till fiskarna finns att köpa i zoobutiken eller i matvaruaffären. Fråga gärna den som säljer fiskarna till dig vad de vill ha att äta. Kanske får du prova på att ge levande föda till vissa arter. Det kan vara små maskar eller mygglarver som också kan köpas i fryst form.
- 9 Efter en tid, när fiskarna kommit till rätta, ser du kanske en svag grön beläggning på glasrutorna, alger. Det är inte så vackert, men med hjälp av en algskrapa som består av två starka magneter kan du lätt dra bort hinnan.

Läs meningarna. Sätt kryss för det du tror stämmer.

- ☒ Fiskar behöver syre.
- ☐ Akvarier är ofta gjorda av trä.
- ☒ Akvarier är gjorda av glas eller plast.
- ☐ Med pumpen pumpar man ut vatten ur akvariet.
- ☒ Alger är gröna.
- ☒ Alger kan du få bort med en algskrapa.
- ☐ Växterna i akvariet tål inte ljus.
- ☒ Fiskarnas avföring ger bra näring åt växterna.
- ☒ Doppvärmaren hjälper till att värma upp vattnet.
- ☒ Pumpen gör så att vattnet i akvariet cirkulerar.
- ☐ Du får inte ha sand i akvariet.
- ☒ Sand och stenar måste tvättas innan du lägger ner dem i akvariet.
- ☒ Sand behövs för att växterna ska slå rot.
- ☐ Det är bra att ha riktigt många fiskar i akvariet.
- ☒ Många fiskar tycker om att gömma sig bakom stenar.
- ☐ Kallt kranvatten innehåller mer syre.
- ☐ Det är bra om du använder varmt kranvatten till akvariet.
- ☒ I zoobutiken kan du köpa foder till fiskarna.
- ☒ Akvariefiskar kan äta små maskar.

Akvariekryss

Läs och lös korsordet.

1 Så kallas en glaslåda där fiskar kan leva.

2 Fiskmat som ringlar.

3

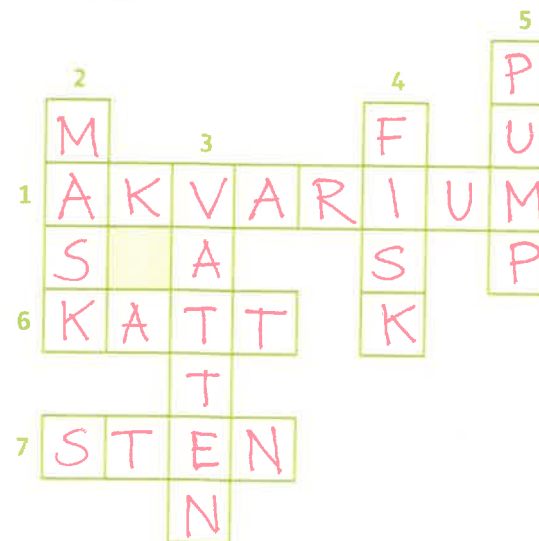
5

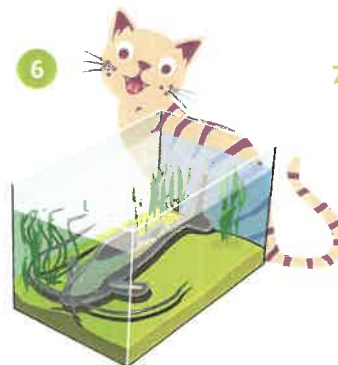
4

5

6

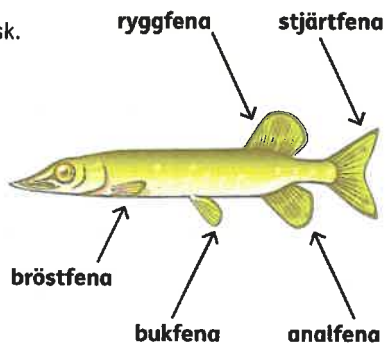
7

Akvariefiskar

Läs texten. Skriv rätt nummer vid de olika fiskarna.

- 1 **Slöjguppy** Jag är en vanlig liten akvariefisk. Min stjärtfena liknar ibland en solfjäder. Vår art föder levande små yngel.
- 2 **Algätare** Min uppgift är att hålla rutorna rena från alger. Med min sugmun hänger jag mig fast på rutan. Jag har runda fläckar på min kropp.
- 3 **Zebrafisk** På min kropp löper ränder i silver och blått från huvudet till stjärten. Till och med stjärtfenan är randig. Jag simmar helst tillsammans med andra fiskar i ett stim.
- 4 **Svärdbärare** Jag har en vanlig liten fiskkropp men min stjärtfena liknar ett svärd. Det är för att jag är en hane. Honorna har inget sådant svärd. Oftast är fiskarna i min art röda eller orangea.
- 5 **Slöjstjärt** Jag simmar sakta genom akvariet. Min fiskkropp är ganska rund och lite klumpig. Det vackraste hos mig är mina stora stjärtfenor.
- 6 **Skalar** Min kroppsform är lite speciell för jag är nästan trekantig. Jag är dessutom alldeles platt och min kropp är silverfärgad. Mellan ryggfenan och bukfenan har jag svarta ränder.
- 7 **Kardinaltetra** Med mina starka färger i rött och blått syns jag bra i ditt akvarium fast jag är ganska liten. Helst vill jag vara tillsammans med många av mina kompisar och simma i ett stim.
- 8 **Elefantfisk** Jag är lite speciell. Min lilla mun är formad som en snabel. På bakkroppen har jag två ojämna, ljusa band. De finns mellan ryggfenan och analfenan.

Märkliga akvariefiskar

Läs texten.

Ormhuudfisk

Den brunfläckiga ormhuudfisken är en ovanlig akvariefisk. Den måste stängas in ordentligt. Det beror på att den är duktig på att hoppa. Dessutom kan den krypa ut genom små öppningar. En annan konstig sak är att den kan andas även i mycket gyttjigt vatten. Då suger den in luft genom två små rör som sticker ut från näsöppningen. Den kan till och med kräla fram på land. Man kan äta ormhuudfisk. I en del länder går fiskhandlarna omkring med levande ormhuudfiskar i en korg. De dör inte, förrän de skärs upp i bitar.

Blind grottetra

För många tusen år sedan råkade några fiskar bli instängda i en underjordisk vattengrotta. I grottan var det helt mörkt och fiskarna kunde inte använda sina ögon. Därför försvann ögonen på den fiskarten till slut.

Den här arten heter blind grottetra och den klarar sig bra i ett akvarium trots att den är blind. Det beror på att den har väldigt bra luktsinne och bra känsel.

Grottetran är ljusrosa och har färglösa fenor.

Ringa in bokstaven framför de meningar som är rätt.

V Ormhuudfisken är en vanlig akvariefisk.	P Den dör om den kommer ovanför vattnet.
F Den är en skicklig hoppare.	A Två små rör sticker ut från näsöppningen.
S Den har en snabel som sticker ut från näsöppningen.	K Den är röd med blå ränder.
E Den kan kräla fram på land.	Vilket ord fick du?
N Den kan andas i gyttjigt vatten.	<u>FENA</u>

Ringa in bokstaven framför de meningar som är rätt.

F Några fiskar blev instängda i en underjordisk vattengrotta.	O Den går inte att ha i akvarier.
A Grottetran har bra syn.	S Den har bra luktsinne och bra känsel.
M Den är lång och blå.	L Den är blå med rosa fenor.
I Fiskarna levde i mörker och därför blev arten blind.	K Den har färglösa fenor.
	Vilket ord fick du?
	<u>FISK</u>

Kampfisk

Kampfisken är en mycket populär akvariefisk. Kanske beror det på alla de vackra färger som den kan ha. Det finns blå, röda, gröna, gula, svarta och vita kampfiskar.

Hanen blir väldigt arg så fort han får syn på en hane av samma art. Då spärrar han ut sina stora, vackra fenor och sedan slåss hanarna tills en av dem dör. Man kan alltså bara ha en kampfiskhane i sitt akvarium. Den kan till och med bli arg på sin egen spegelbild.

Darrål

Darrålen är egentligen inte så bra att ha som akvariefisk. Den kan nämligen ge obehagliga elektriska stötar. En darrål dödar lätt en liten fisk och kan bedöva större fiskar. Den kan också bedöva människor.

Man måste därför vara väldigt försiktig om man har en darrål.

Darrålen har samma långa, ormliknande utseende som andra ålar. Den är brun till färgen och kan bli mer än två meter lång, men då behövs ett väldigt stort akvarium.

Läs meningarna.

Skriv K om svaret är kampfisk.

Skriv D om svaret är darrål.

Den är inte särskilt lämplig som akvariefisk. (D)

Den har vackra färger. (K)

Den kan ge elektriska stötar. (D)

Den spärrar ut sina vackra fenor när den blir arg. (K)

Den är en populär akvariefisk. (K)

Den är brunfärgad. (D)

Den kan bli arg på sin egen spegelbild. (K)

Den blir arg på andra hanar av sin art. (K)

Den kan bedöva en människa. (D)

Den kan vara röd eller grön. (K)

Den kan bli mer än två meter lång. (D)

Den liknar en orm. (D)

Planeterna

Läs texten och skriv planeternas namn.

I vårt solsystem finns åtta planeter. De cirklar runt solen i stora banor. Det tar ett år för planeten jorden att kretsa ett varv runt solen.

Närmast solen ligger Merkurius.

Vi bor på planeten jorden som är den tredje planeten från solen.

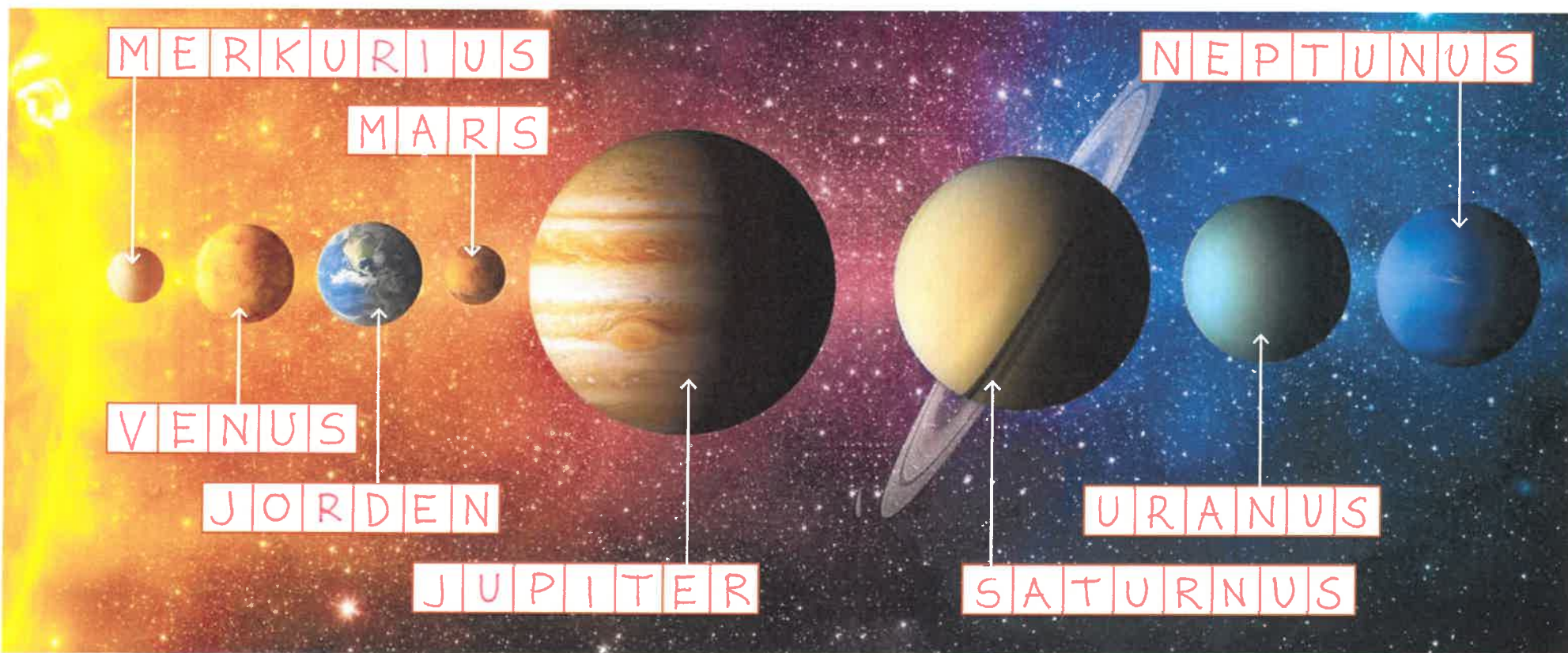
Mellan Merkurius och jorden ligger Venus.
Ibland kan du se Venus som en liten, blinkande stjärna på himlen.

Den största planeten heter Jupiter.

Mellan jorden och Jupiter ligger den lilla, röda planeten Mars.

Bortom Jupiter ligger Saturnus med sin ring. Ringen består av sten och grus, som cirklar runt planeten.

Längst bort från solen ligger två stora planeter.
De heter Uranus och Neptunus. Uranus ligger närmare solen.

Planetkoden

Vilka bokstäver kommer före i alfabetet?
Skriv dem i rutorna och gör som det står.

A B C D E F G H I J K L M N O P Q R S T U V W X Y Z Å Ä Ö

R	I	T	A	P	L	A	N	E	T	E	N
S	J	U	B	Q	M	B	O	F	U	F	O

S	A	T	U	R	N	U	S	I	D	E	N
T	B	U	V	S	O	V	T	J	E	F	O

T	O	M	M	A	R	U	T	A	N
U	P	N	N	B	S	V	U	B	O

bild på Saturnus

Gömda planeter

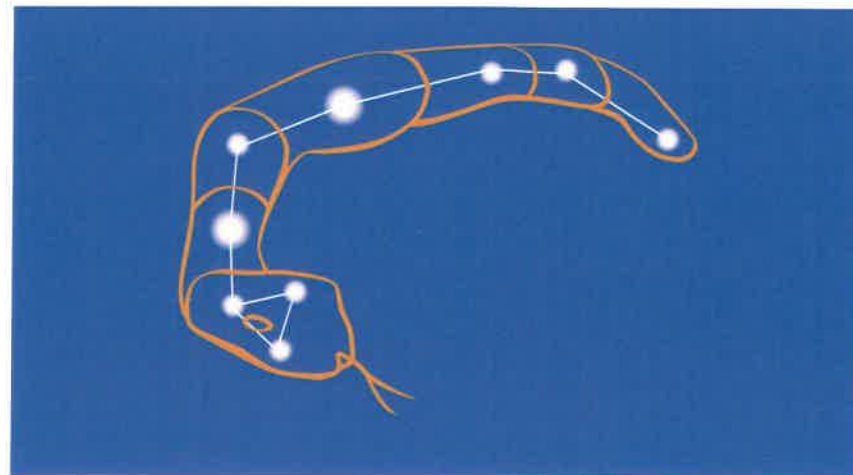
I rutan finns namnen på de åtta planeterna gömda.
Ringa in namnen som kan stå både vågrätt → och lodrätt ↓.

N	G	J	U	P	I	T	E	R	M	E	M	C
T	D	Z	W	T	I	O	N	Ö	T	D	A	V
P	Å	R	V	M	G	J	Y	S	A	X	R	I
P	I	N	E	P	T	U	N	U	S	E	S	M
M	Y	S	R	I	O	D	S	B	G	H	M	I
R	V	A	Ä	M	E	R	K	U	R	I	U	S
Q	C	T	O	J	D	P	Ö	E	D	Y	T	N
P	S	U	Y	O	K	H	U	D	E	V	N	I
L	T	R	E	R	J	U	R	A	E	O	V	R
A	A	N	E	D	P	O	A	Ö	N	F	C	E
L	Å	U	S	E	E	M	N	P	A	S	P	O
O	S	S	P	N	E	M	U	V	E	N	U	S
P	L	E	R	S	U	R	S	M	E	R	T	E

Stjärnbilder

Läs texten. Skriv stjärnbildens namn på raderna.

Vad tror du stjärnbilden på bilden ovanför heter?

Ormen

Hur många stjärnor har den?

9

I den här stjärnbilden finns sex stjärnor.
Den ligger nära stjärnbilden Draken.

Lilla Björn

Den här stjärnbilden har fem stjärnor.
Namnet påminner om djur som lever i vatten.
Den ligger nära Pegasus.

Fiskarna

Den här stjärnbilden har samma namn som en fågel.
Den ligger nära Lyrän och har sex stjärnor.

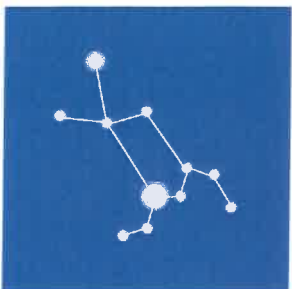
Örnen

Nära Kusken finns en stjärnbild som har sju stjärnor.
Den har samma namn som ett stort djur med horn.

Oxen

Vilken stjärnbild är det?

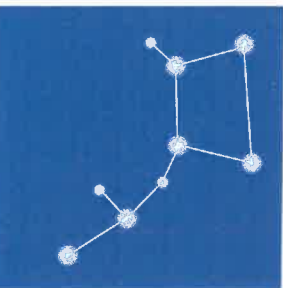
Jämför med stjärnkartan.
Skriv rätt namn under de olika stjärnbilderna.

Lejonet

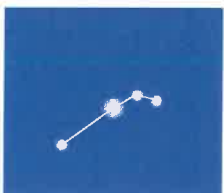
Norra kronan

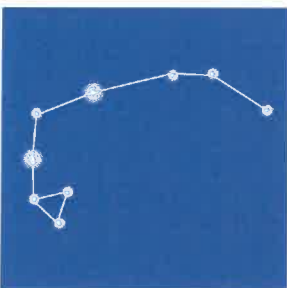
Pegasus

Örnen

Väduren

Ormen

Rymdkryss

Läs och lös korsordet.

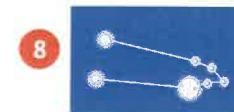
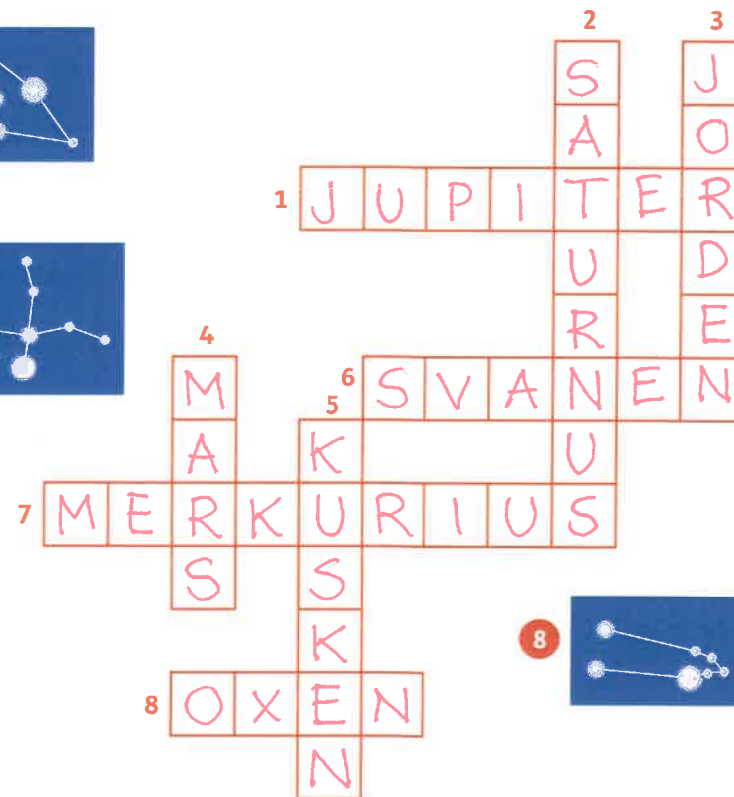
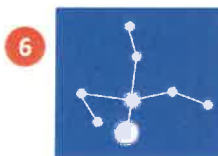
1 Den största planeten heter ...

3 Planeten vi bor på heter ...

4 Den lilla, röda planeten heter ...

7 Planeten som ligger närmast solen heter ...

I rymdskeppet

Läs texten, rita och måla.

I ett rymdskepp sitter två figurer från planeten Jupiter. De heter herr och fru Xzink. De ska göra en resa till planeten jorden. Några saker saknas på bilden.

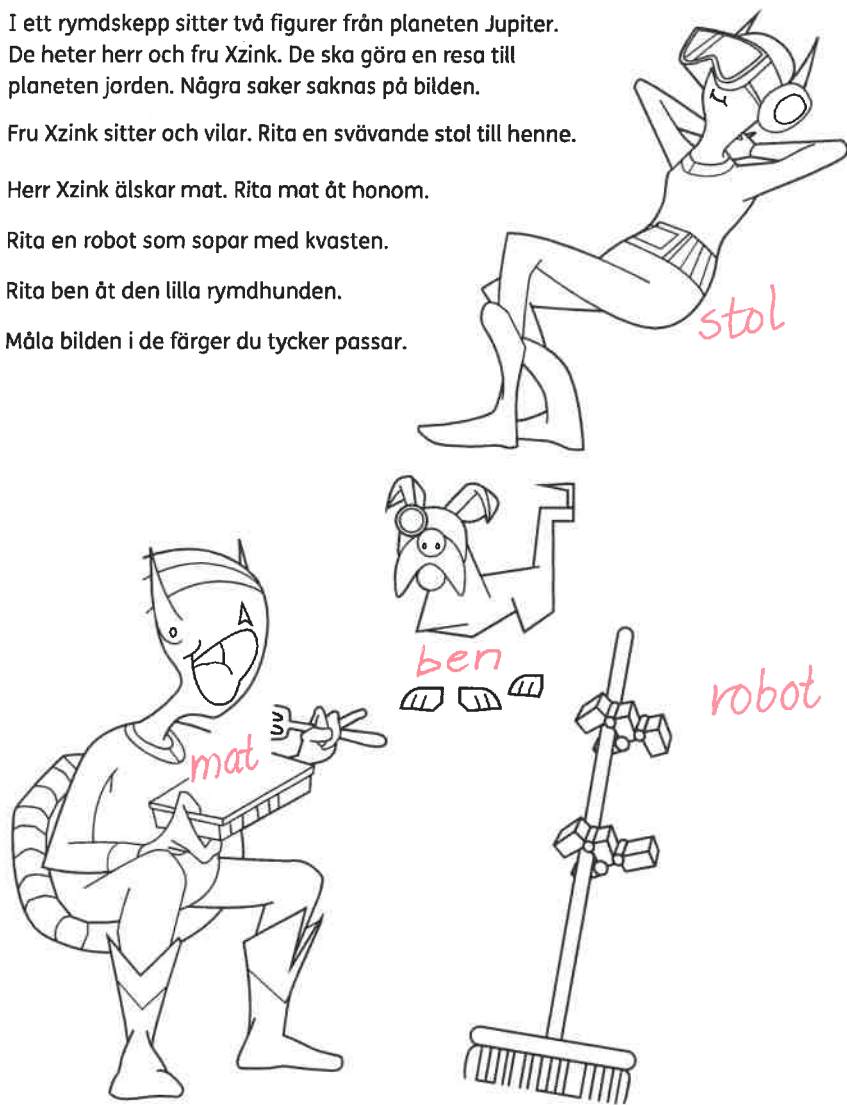
Fru Xzink sitter och vilar. Rita en svävande stol till henne.

Herr Xzink älskar mat. Rita mat åt honom.

Rita en robot som sopar med kvasten.

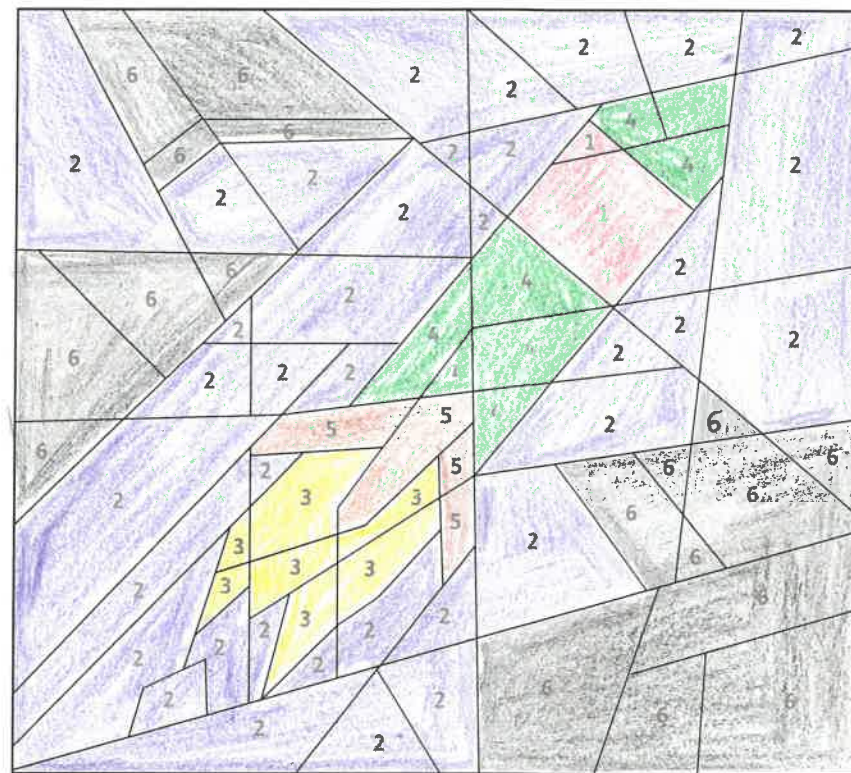
Rita ben åt den lilla rymdhunden.

Måla bilden i de färger du tycker passar.

Färggåtan

Måla och se vad som gömmer sig.

Måla rött i alla fält där det finns en etta.

Måla blått i alla fält där det finns en tvåa.

Måla gult i alla fält där det finns en trea.

Måla grönt i alla fält där det finns en fyra.

Måla brunt i alla fält där det finns en femma.

Måla svart i alla fält där det finns en sexa.

Jag tror att bilden föreställer ett rymdskepp

I Ormtemplet

Läs meningarna och kryssa för det du ser på bilden.

- ☒ Flickan håller en fackla i handen.
- ☒ En spindel hänger i en tråd.
- ☐ En råtta hoppar upp ur en hink.
- ☒ En orm ringlar ut ur en korg.
- ☐ Flickan rider på en häst.
- ☒ Flickan har skor på sig.
- ☐ En ödla biter flickan i benet.
- ☐ En orm ringlar sig runt flickans hals.
- ☒ Flickan har en kniv i sitt bälte.
- ☐ En spindel sitter i ett nät.
- ☒ Flickan ser glad ut.
- ☐ En ödla klättrar uppför väggen.
- ☒ Flickan har en hatt på huvudet.
- ☐ En häxa flyger på en kvast.
- ☒ En dödsalle ligger på golvet.
- ☐ En pojke tittar fram bakom stenen.
- ☒ Det finns en skorpion vid flickans ena fot.
- ☐ En fladdermus hänger i taket.
- ☐ En mus samlar nötter.
- ☒ Bakom flickan står en häststaty.
- ☒ En orm reser upp huvudet.
- ☐ Flickan håller i en häststaty.

Skorpioner och getingar

Läs om de olika djuren.

Skorpioner

Skorpionen är egentligen ett spindeldjur. Den lever överallt på jorden där det är varmt.

Skorpionen har en gifttagg på sin framtåböjda stjärt. En del skorpioner är livsfarliga för människor, medan andra är helt ofarliga.

Innan honan och hanen parar sig dansar de för varandra. Dansen är viktig för att inte honan ska sticka ihjäl hanen.

Honan lägger ägg som kläcks genast. Sedan kryper de små ungarna upp på honans rygg. Hon bär omkring på sina ungar för att de inte ska bli uppätta av andra djur.

Getingar

Getingen är svart med gula eller röda ränder. Den är ett rovdjur som äterflugor och andra insekter. Men getingen tycker också om vanlig mat och sådant som är sött. Därför kommer den ofta när vi sitter utomhus och äter.

Getingens gifttagg sitter på bakkroppen. När getingen sticker kan vi känna en intensiv smärta.

En del getingar bygger bon som ser ut som pappersmassa. Pappersmassan får de genom att tugga trä och blanda med sin saliv (spott).

I stora getingbon kan det bo fler än 10 000 getingar.

Skriv S vid de pratbubblor som passar till skorpionen.

Skriv G vid de pratbubblor som passar till getingen.

Jag kan flyga.

G

Jag har en gifttagg på min framtåböjda stjärt.

S

S

Honor och hanar av min art dansar innan de parar sig.

G

Jag är ett spindeldjur.

S

Jag äter både insekter och sådant som är sött.

I mitt bo kan det finnas fler än 10 000 av min art.

G

Jag bär mina ungar på ryggen.

S

De flesta av oss bygger bon som ser ut som pappersmassa.

G

Kobror och spindlar

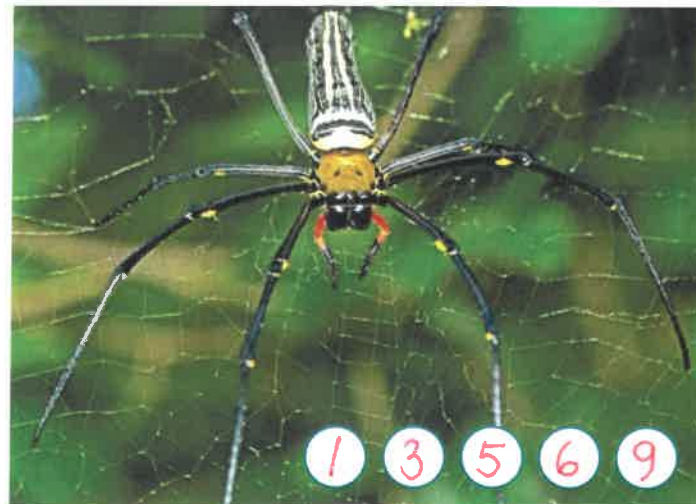
Läs om de olika djuren.

Kobror

När en kobra blir rädd eller arg reser den upp en bit av kroppen. Man brukar säga att den ställer sig upp. Sedan spänner den ut några av sina revben. Då spänns skinnet på kobrans hals ut. I nacken syns då ett mönster som liknar glasögon. Därför kallas kobror ibland för glasögonormar.

När kobran hugger pressar den ut gift genom sina två huggtänder. Kobror är mycket farliga och giftet kan snabbt döda en människa.

Tungan är kluven i spetsen och ormen använder tungan för att lukta och känna med.

Spindlar

Det finns spindlar i olika storlekar. Vissa är så små att de knappt syns. Hos andra kan kroppen bli mer än tio centimeter lång. Så stora spindlar finns bara i varma länder.

Du kanske tror att alla spindlar har två ögon. Men det finns faktiskt arter som kan ha upp till åtta ögon att se med.

Många spindelarter spinner nät. Från bakkroppen kommer ett segt slem. Det stelnar till en tunn tråd när det kommer i kontakt med luften. Av tråden spinner spindeln sitt nät. Sedan sitter spindeln vid nätet och väntar på ett byte. Det blir kanske en fluga som fastnar. Spindeln väver sedan in bytet och dödar det med gift. Giftkörteln sitter nära munnen.

Skriv rätt nummer vid rätt djur.

1 Jag kan spinna nät.	6 Jag väver in mitt byte innan jag dödar det.
2 När jag spänner ut min hals ser det ut som om jag har glasögon i nacken.	7 Jag reser upp en bit av kroppen när jag blir rädd eller arg.
3 Vissa av oss är så små att vi knappt syns.	8 När jag hugger ett byte pressar jag ut gift genom mina två huggtänder.
4 Jag kan inte gå.	9 Jag kan ha åtta ögon.
5 Jag har åtta ben.	10 Jag har en tunga med kluven spets.

Giftiga djur i Sverige

Läs texten. Skriv rätt namn under bilderna.

fjärsing

brännmanet

huggorm

korsspindel

bi

skogsmyra

Djuret längst upp till höger är en **huggorm**.
Huggormen är den enda giftorm som finns i Sverige.

Djuret högst upp till vänster är en **fjärsing**. Fjärsingen är vanligast längs västkusten. Den har gifttaggar som sitter på gälarna och på ena ryggen. Kommer man åt fjärsingens taggar blir huden svullen och gör ont. Även döda fiskar har gift i taggarna.

Djuret längst ner till vänster är en **korsspindel**. Korsspindeln är mycket vanlig i Sverige. Den är inte särskilt farlig för människor.

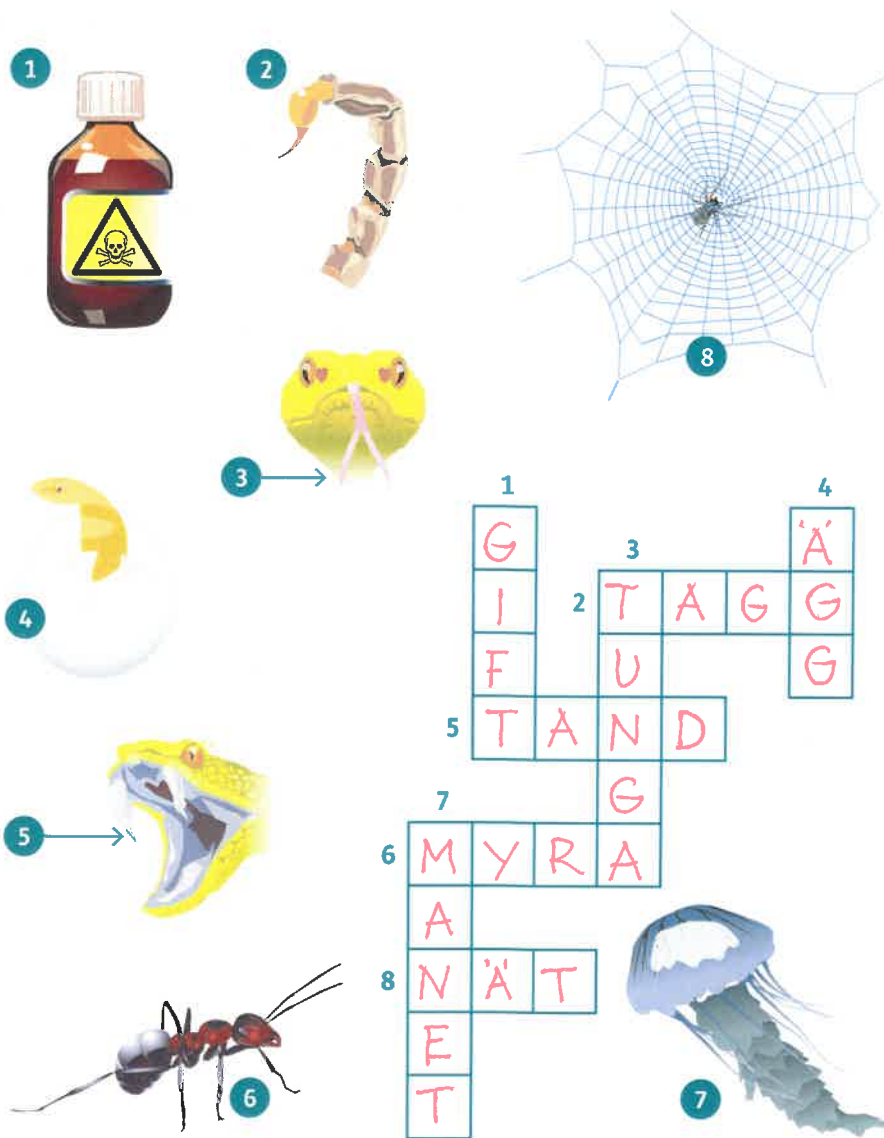
Djuret längst ner till höger är en **skogsmyra**. Om en skogsmyra känner sig hotad sprutar den ut en giftstråle ur bakändan.

Djuret mellan korsspindeln och skogsmyran är ett **bi**.
Om biet sticker en människa fastnar gadden och biet dör.

Djuret mellan fjärsingen och huggormen är en **brännmanet**.
Brännmaneten lever i saltvatten. I manetens trådar finns ett gift.
Det är giftet som gör att det börjar svida om du nuddar trådarna.

Giftkryss

Lös korsordet.

Pilgiftsgrodan

Läs texten.

Pilgift är egentligen ett mycket starkt gift som finns i en del växter. När jägare i Sydamerikas djungler kokar dem får de fram giftet, som de doppar sina pilar i. När ett djur träffas av en sådan pil dör det.

En liten sydamerikansk groda har fått sitt namn efter det giftet. I pilgiftsgrodans hud finns det dödligaste gift som något djur har.

Det finns olika sorters pilgiftsgrodor, men alla är små och färgglada. De har sina vackra färger för att rovdjur ska förstå att de är giftiga. Giftiga djur är ofta färgglada och det vet rovdjuren. Ibland händer det ändå att ett rovdjur tar en pilgiftsgroda i munnen. När rovdjuret känner smaken av gift spottar det genast ut den.

Rovdjuren vill inte äta pilgiftsgrodor. Därför behöver inte pilgiftsgrodorna ha så många ungar. Honan lägger bara fem eller sex ägg. Vanliga grodor lägger flera hundra ägg. Pilgiftsgrodan lägger sina ägg på ett blad och när äggen har kläckts bär honan ner sina yngel till närmaste vattenpöl.

Tänk om pilgiftsgrodor hade lika många ungar som andra grodor. Vad tror du då skulle hända?

Läs meningarna. Skriv eller rita.

Om pilgiftsgrodan lever i Sydamerika ska du skriva SYD i den lilla cirkeln.

Om pilgiftsgrodan lever i Afrika ska du skriva AFRIKA i den lilla cirkeln.

Om många rovdjur brukar äta pilgiftsgrodor ska du rita en katt i den stora cirkeln.

Om rovdjur inte vill äta pilgiftsgrodor ska du rita en groda i den stora cirkeln.

Om pilgiftsgrodan brukar lägga fem eller sex ägg ska du rita fem ägg i rektangeln.

Om pilgiftsgrodan lägger sina ägg i en sjö ska du rita en sjö i rektangeln.

Om jägare ibland doppar sina pilar i pilgift ska du rita en pil i kvadraten.

Om pilgiftsgrodan är grå ska du rita en sten i kvadraten.

SYD

bild på
FEM ÄGG

bild på
GRODA

bild på
PIL

Gilaödlan

Läs texten.

De flesta ödlor är inte giftiga. Det finns bara två giftiga arter i världen. Den ena är skorpionödlan, som lever i Mexiko. Den andra är gilaödlan, som lever i Nordamerikas öknar.

Gilaödlans giftblåsa sitter i underkäken och giftet är mycket starkt. Det är farligare än de flesta giftormars gift. När ödlan har tagit ett byte tuggar den sakta in giftet i sitt offer. Den ger ifrån sig ganska lite gift och därför är ett bett från en gilaödlan inte dödligt för en människa.

Gilaödlan kan äta väldigt mycket när den får tag i ett byte. Näringen från maten lagrar den sedan i svansen. Den kan därför klara sig nästan ett helt år på en måltid. Det är viktigt eftersom det kan vara svårt att hitta lämpliga djur att äta i en öken.

När en gilaödlan blir rädd öppnar den sin mun och frustar. Det räcker ofta för att skrämma bort fienderna.

Läs och stryk under det som är rätt.

Gilaödlan lever

i skogen. vid havet. i öknen.

Gilaödlan har en giftblåsa

på ryggen. i svansen. i underkäken.

Gilaödlan lagrar näring i

benen. svansen. magen.

När en gilaödlan blir rädd brukar den

frusta. väsa. morra.

Gilaödlan äter

frukt och bär. kaktustagg. andra djur.

Gilaödlan kan

sticka med en gifttagg. tugga in sitt gift. spruta ut sitt gift genom munnen.

Djurkoden

Vilka bokstäver kommer före i alfabetet? Skriv dem i rutorna.

A B C D E F G H I J K L M N O P Q R S T U V W X Y Z Å Ä Ö

Du får namnen
på fem olika djur.

Rita dem i ramarna.

M	Y	R	A
N	Z	S	B
bild			

K	O	B	R	A
L	P	C	S	B
bild				

S	K	O	R	P	I	O	N
T	L	P	S	Q	J	P	O
bild							

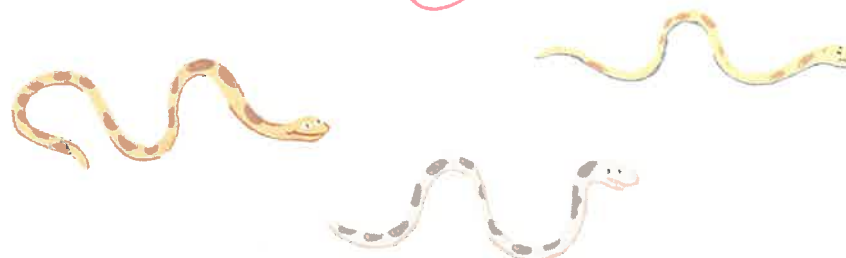
S	P	I	N	D	E	L
T	Q	J	O	E	F	M
bild						

H	U	G	G	O	R	M
I	V	H	H	P	S	N
bild						

Djurfrågor

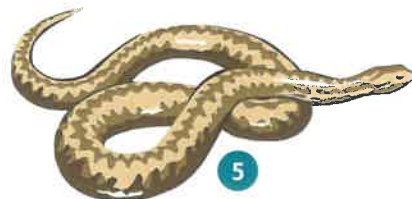
Läs frågorna och ringa in rätt svar.

- Har du sett en huggorm? ☒ ja ☐ nej
- Är huggormar giftiga? ☒ ja ☐ nej
- Hur många ben har en spindel? sex ☒ åtta
- Har en skorpion vingar? ja ☒ nej
- Vilket djur är skorpionen släkt med? ödla ☒ spindel
- Har ormar tänder? ☒ ja ☐ nej
- Har du blivit stucken av en geting? ☒ ja ☐ nej
- Vad brukar spindlar äta? bär ☒ flugor
- Lever skorpioner i öknar? ☒ ja ☐ nej
- Kan man ha en spindel som husdjur? ☒ ja ☐ nej
- Har du hållit i en orm? ☒ ja ☐ nej
- Finns det ödlor i Sverige? ☒ ja ☐ nej
- Tycker du att ormar är söta? ☒ ja ☐ nej
- Vad är en kobra för sorts djur? fisk ☒ orm
- Är en geting randig? ☒ ja ☐ nej
- Kan spindlar ha åtta ögon? ☒ ja ☐ nej

Djurkryss

Läs och lös korsordet.

2 Det här djuret har åtta ben. Det kan spinna nät.

3 Spindlar och getingar äter gärna ...

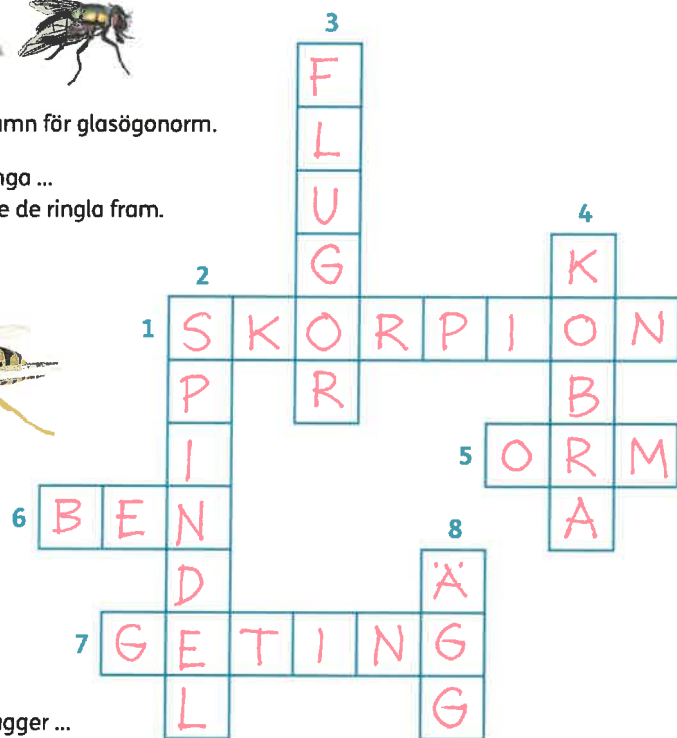

4 Ett annat namn för glasögonorm.

6 Ormar har inga ...
Därför måste de ringla fram.

8 Skorpioner lägger ...
som ungarna kläcks ur.

Gömda giftiga djur

I rutan finns namnen på sju giftiga djur gömda.

Ringa in namnen. De kan stå både vågrätt → och lodrätt ↓.

S	A	M	A	N	E	T	S	T	R	A	L	L
O	R	K	G	I	S	K	O	R	G	E	M	S
R	O	P	A	K	O	G	U	M	E	R	O	K
A	G	I	L	A	Ö	D	L	A	P	R	E	O
S	K	O	R	L	O	R	T	A	N	G	S	R
F	I	S	S	I	L	A	G	O	O	E	T	P
K	O	P	P	L	Ö	D	L	E	S	T	R	I
R	R	I	O	R	D	E	M	A	L	I	K	O
O	R	N	I	S	T	E	R	R	I	N	O	N
U	D	D	E	G	E	L	S	P	I	G	N	Y
S	P	E	K	O	B	R	A	N	D	I	G	A
S	E	L	O	K	O	R	N	I	L	A	N	D
P	R	O	C	H	U	G	G	O	R	M	O	S

Haren och sköldpaddan

Läs texten.

Fabler är berättelser där djur kan tala och tänka som människor. Fablerna vill lära oss något om hur vi ska vara mot varandra.

Haren älskade sig själv. Hon beundrade sina långa öron och sina stora, vackra ögon. Hennes päls var glansig och hennes tänder bländande vita. Men allra stoltast var hon över sina långa, kraftiga bakben. Ingen i skogen var snabbare än hon.

En vacker sommardag kom haren skuttande längs en skogsstig.

På stigen träffade hon den gamla sköldpaddan.

– Ligger du här och sover? frågade haren.

– Nej, jag promenerar. Jag ska ner till bäcken, svarade sköldpaddan.

– Med den farten kommer bäcken att frysa till is innan du är framme, sa haren.

Och hon skrattade så att tårarna sprutade.

– Du är högfärdig och dum. Du skrattar åt andra som inte kan springa som du, muttrade sköldpaddan förargad. Du tror att du är snabbare än alla andra djur. Men jag ska säga dig att till och med jag kan vinna över dig.

Haren skrattade så att hon var tvungen att lägga sig raklång på stigen. Hon höll framtassarna för magen och det dröjde en lång stund innan hon kunde svara.

– Om du vinner över mig i löpning, ska du få hela mitt förråd av morötter, fick hon fram till slut.

Haren och sköldpaddan kom överens om att de skulle tävla i löpning. De skulle springa från den stora stenen, längs stigen och ner till ån.

Men sköldpaddan ångrade snart att hon

hade lovat att tävla mot haren.

Hon visste ju att hon var ett mycket

långsamt djur och att haren var

väldigt snabb. Alla djuren skulle

skratta åt henne när de

såg hur långsam hon var.

Redan nästa dag var det dags för den stora kapplöpningen. Alla skogens djur hade samlats för att titta på den märkliga tävlingen. Sköldpaddan och haren hade ställt sig intill varandra på stigen. Älgen var domare. Han stampade hårt i marken och tävlingen började.

Haren hoppade några skutt. Sedan satte hon sig ner och väntade. Sköldpaddan kämpade sig långsamt fram längs stigen.

– Jag har nog ingen chans! ropade haren hånfullt med tillgjord röst. När sköldpaddan närmade sig tog haren ytterligare några skutt och la sig ner i gräset intill stigen. Nöjd över sin egen duktighet la hon huvudet mot marken och snart sov hon tungt.

Under tiden fortsatte sköldpaddan att gå. Långsamt tog hon sig närmare och närmare ån. Djuren som tittade på tävlingen blev allt mer upphetsade. De hoppade, klappade och hejade. Haren vaknade av allt oväsen. Sömnigt tittade hon sig omkring och såg att sköldpaddan nästan var framme vid ån. Haren kom snabbt på fötter. Hon skuttade snabbare än hon någonsin hade skuttat förut. Ändå hann hon inte ner till ån innan den lyckliga sköldpaddan gick över mållinjen. Med hängande öron och med skamsen blick skuttade haren fram till sköldpaddan och gratulerade.

Haren hade förlorat hela sitt förråd av morötter. Men hon hade lärt sig något viktigt, att även den som ingen tror på kan vinna.

Svara på frågorna.

Vad skulle sköldpaddan få om hon vann tävlingen?

Hela harens förråd av morötter.

Varför ångrade sköldpaddan att hon hade lovat att tävla med haren?

Alla djuren skulle skratt när de såg hur långsam hon var.

Vem var domare i den märkliga tävlingen?

Älgen var domare.

Varför förlorade haren?

Haren sov tungt när sköldpaddan gick förbi.

Vad fick haren lära sig?

Att även den som ingen tror på kan vinna.

Vad är det för speciellt med djur i en fabel?

I en fabel kan djur tala och tänka som människor.

Lös koden genom att ringa in varannan bokstav.

Bokstäverna bildar en mening.

Skriv meningen på den tomma raden.

I R F E A T B N L A E M R O K P A Ä N R D E J V U R R Ö T J A T L P A D

I FABLER KAN DJUR TALA

Rita och berätta

Rita en bild till fabeln om haren och sköldpaddan.

bild
egen text

Skriv och berätta om din bild.

egen text

Lista ut mitt namn

Läs texten och skriv namnet i pratbubblan.

Hej!
Jag är sköldpaddan som
tävlade med haren.
Försök att lista ut vad jag heter.
SKÖLDINA

Den första bokstaven i mitt namn kommer efter R i alfabetet.

Den andra bokstaven i mitt namn kommer före L i alfabetet.

Den tredje bokstaven i mitt namn är den sista bokstaven i alfabetet.

Den fjärde bokstaven i mitt namn kommer efter K i alfabetet.

Den femte bokstaven i mitt namn är den fjärde bokstaven i alfabetet.

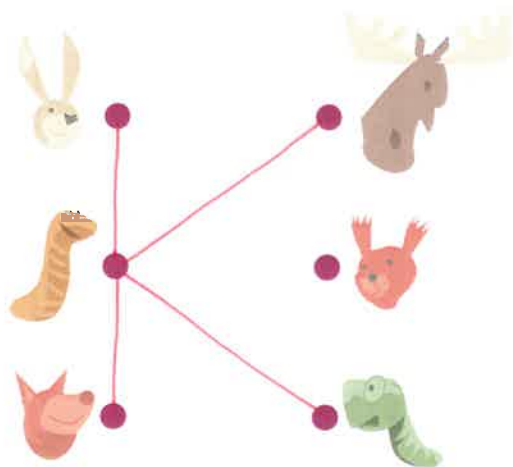
Den sjätte bokstaven i mitt namn kommer efter H i alfabetet.

Den sjunde bokstaven i mitt namn kommer före O i alfabetet.

Den sista bokstaven i mitt namn är den första bokstaven i alfabetet.

Hemliga bokstaven

Läs texten och dra streck mellan prickarna vid djuren.
Gör du rätt kommer strecken att bilda en bokstav.

Om en hare har lång svans ska du dra ett streck från haren till ekornen.

Om maskar krälar i jord ska du dra ett streck från haren till masken.

Om en sköldpadda har långa öron ska du dra ett streck från sköldpaddan till ekornen.

Om haren är ett rovdjur ska du dra ett streck från haren till älgen.

Om rävar äter andra djur ska du dra ett streck från masken till räven.

Om ekorrar har horn ska du dra ett streck från ekornen till räven.

Om en älg kan ha horn ska du dra ett streck från älgen till masken.

Om en sköldpadda har päls ska du dra ett streck från sköldpaddan till haren.

Om en älg kan klättra i träd ska du dra ett streck från älgen till räven.

Om en sköldpadda har skal ska du dra ett streck från masken till sköldpaddan.

Vilken bokstav fick du? K

Fabelkryss

Läs och lös korsordet.

- 1 Djuret som vann tävlingen var en ...
- 2 ... var domare i tävlingen.
- 3 Harens tänder var ...
- 4 Ett av djuren hade ett hårt ...
- 5 Djuren skulle springa från den stora ... och ner till ån.

- 6 Sköldpaddan kämpade fram längs en ...
- 7 Haren hade långa, kraftiga ...
- 8 Det var ... som förlorade tävlingen.

Fabelbild

Läs texten. Gör som det står.

Rita klart fågeln.

Rita sedan en mössa på fågelns huvud och en mask i fågelns näbb.

Masken ska ha ögon och mun.

Måla fågelns näbb orange och mössan röd.

Måla benen bruna. Resten av fågeln ska du måla blå.

Måla sköldpaddan grön.

Måla masken brun.

Rita en pratbubbla till masken.

Hitta själv på vad masken säger och skriv det i pratbubblan.

